

8. Бабенко В.О. Формування узагальненої моделі управління інноваційними процесами переробних підприємств АПК / В.О. Бабенко // Вісник ХНАУ. Сер. «Екон. науки». – 2014. – № 4. – С. 74-80.

9. Teece D.J. Business Models, Business Strategy and Innovation [Text] / D.J. Teece // Long Range Planning. – 2010. – Vol. 43, Issue 2-3. – P. 172–194. doi: 10.1016/j.lrp.2009.07.003

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ

ПАЩЕНКО А.Д., СТУДЕНТКА*

ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНТЕУ

Банковська діяльність піддається ризикам, зумовленим численними чинниками зовнішнього та внутрішнього середовища. Розуміння ризиків дозволяє уникнути або зменшити витрати, що виникають у банківській системі. Незважаючи на те що, питанню банківських ризиків останнім часом приділяється значна увага з боку як науковців, так і в ході поточної діяльності комерційних банків, проблема ризиків залишається складною і не достатньо розглянутою.

Дослідження проблем банківських ризиків висвітлені в роботах таких учених як: І.Є. Бучко, С. Братанович Брайович, Т. А. Васильєва, О. Д. Вовчак, Х. Ван Грюнінг, О. Єпіфанов, С. М. Козьменко, Л. О. Примостка, Д. І. Філіпов та ін. [1-5]. Більшість авторів схиляється, що ризики утворюються в результаті відхилення дійсних даних від оцінки сьогоденного стану та майбутнього розвитку. Ризик – це наявна або потенційна можливість недоотримання доходу чи зазнання збитку внаслідок несприятливого впливу зовнішніх або внутрішніх факторів. Такі втрати можуть бути прямими (втрата доходів або капіталу) чи непрямими (накладення обмежень на здатність банку досягати своїх бізнес-цілей). Зазначені обмеження стримують здатність Банку здійснювати свою поточну діяльність. Відповідно управління ризиками (ризик-менеджмент) – система, яка включає в себе стратегію, політики, інструментарій, що направлені на досягнення основних стратегічних та бізнес-цілей банку в межах його толерантності до ризику. Окрему увагу в рамках ризик-менеджменту надають карті ризиків (табл. 1). Наведені категорії ризику не є взаємовиключними; будь-який продукт чи послуга може наражати банк на кілька ризиків.

* Науковий керівник – Степаненко С. В., к.е.н., викладач

Класифікація ризиків

<i>Клас</i>	<i>Категорія</i>	<i>Підкатегорія</i>	
Прямі ризики			
Ринкові	Ризик ліквідності	Балансовий ризик	
		Ризик ліквідності ринку	
	Процентний ризик	Ризик переоцінки	Базисний ризик
		Ризик кривої доходності	
		Ризик опціональності	
	Валютний ризик	Трансляційний ризик	
		Транзакційний ризик	
	Ціновий (товарний) ризик	Ризик відкритої торговельної позиції	
		Базисний ціновий ризик	
Прямий ціновий ризик			
Кредитні	Ризик дефолту	Ризик контрагента	Концентрації
		Передрозрахунковий ризик	
		Ризик іншого дебітора	Забезпечення
	Рейтинговий ризик	Індивідуальний рейтинговий ризик	
		Рейтинговий ризик країни	
Непрямі ризики			
Операційні	Ризик бізнес-процесів	Ризик зовнішніх подій	
	Ризик систем повноважень, контролю та звітування		
	Ризик обслуговуючих систем	Кадровий ризик	
Компласнс-ризик, Юридичний ризик, Ризик репутації			
Стратегічний ризик			

Класифікація ризиків дозволяє використовувати інструментарій управління ризиками, який включає: систему лімітів, у тому числі еталонних та/або цільових показників; систему повноважень щодо прийняття рішень; комунікаційної політики; комплексу дій у випадку кризових обставин; систем контролю; бек-тестування; стрес-тестування; аналізу сценаріїв. Розглянемо окремі з них. Метою системи лімітів є обмеження прийняття банком надлишкових ризиків та недопущення «перетікання» негативних проблем одного із напрямів діяльності на весь банк. Система повноважень повинна забезпечувати чітке визначення повноважень та ієрархічної підпорядкованості органів управління банку, профільних комітетів та підрозділів банку. Бек-тестування – це перевірка відповідності параметрів розрахункових моделей фактичним умовам бізнес-середовища банку. Стрес-тестування полягає у прогнозуванні найменш вірогідних внутрішніх та

зовнішніх подій. Аналіз сценаріїв передбачає прогнозування рівня ризику, який полягає в поділі сукупності можливих подій на кілька груп, оцінці вірогідності настання цих подій та у визначенні логічної послідовності наслідків для кожній з цих груп.

Класифікація ризиків, реалізація стратегії управління ними, яка включає процедури моніторингу та впровадження відповідного інструментарію на основі базових принципів виступають запорукою недопущення негативного впливу ризиків на банківську діяльність для забезпечення стійкості та стабільності його функціонування, зростання показників ефективності та результативності.

Література.

1. Филиппов Д.И. Управление банковскими рисками: [учебное пособие] / Д.И. Филиппов. – Москва : ФГБОУ ВО «РЭУ им. Г.В. Плеханова», 2016. – 372 с.

2. Грюнинг Х. ван. Анализ банковских рисков. Система оценки корпоративного управления и управления финансовым риском / Х. ван Грюнинг, С. Братанович Брайович. – М. : Издательство «Весь Мир», 2004. – 304 с.

3. Вовчак О.Д. Управління банківськими ризиками: навчальний посібник / О.Д. Вовчак, І.Є. Бучко. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 459 с.

4. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку: підручник / Л. О. Примостка. – [2-ге вид., доп і перероб.]. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.

5. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / [А.О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] / За ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. – Суми : ДВНЗ «УАБСНБУ», 2012. – 283 с.

К ВОПРОСУ РАЗРАБОТКИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯ

***ЦЫБУЛЬСКАЯ Э.И., К.Э.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРЬКОВСКИЙ ГУМАНИТАРНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
«НАРОДНАЯ УКРАИНСКАЯ АКАДЕМИЯ»,
МАРЧЕНКОВ М.А., АСПИРАНТ,
ХАРЬКОВСКИЙ ГУМАНИТАРНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
«НАРОДНАЯ УКРАИНСКАЯ АКАДЕМИЯ»***

Инвестиционная политика – наиболее важный аспект функционирования любого предприятия, так как инвестиции являются основным локомотивом экономического роста. В